

קובץ
הערות וביאורים

בלקו"ש, בנגלה ובחסידות

נח

גליון ג (קו)

יתצא לאור ע"י

תלמידי בית המדרש דמוסד חינוך אחלי תורה

417 טראָי עוועניו • ברוקלין, ניו יאָרק

שנת חמשת אלפים שבע מאות ארבעים ושתיים לבריאה
שנת השמונים להולדת כ"ק אדמו"ר שליט"א

ת ו כ ן ה ע נ י נ י ם

ל ק ו ט י ש י ח ו ת

- ג ..... בענין דפנות הסוכה
- ג ..... תשובה של יום הכיפורים
- ד ..... אם נתחילו בד' מינים במדבר (גליון)
- ה ..... תחילת הזמן דגאולה (גליון)
- ו ..... למה נקרא חגה"ס בשם סוכות דוקא

נ ג ל ה

- ז ..... בענין עקירת גופו

ח ס י ד ו ת

- ז ..... ד' אמות קוננות ברה"ר
- ח ..... בענין חומה

ש י ח ו ת

- ט ..... בענין היהי רצון שאומרים אחרי הנשיאים
- י ..... בענין השמחה (גליון)

ש ו נ ו ת

- י ..... בענין לשנה טובה ומתוקה
- יא ..... הערות בהיום יום

ל ק ו ט י ש י ח ו ת

א. בלקו"ש חט"ז ע' 450 ע"ז שהובא בפנים שמנהג העולם בבניית בית שבונים תחלה הדפנות ואח"כ הגג אי" בהערה 10: שאין דרך לבנות מלמעלה למטה (שו"ע אדה"ז חאו"ח ססט"ן סוס"ט - והוא ע"פ רא"ש ביצה פ"ד ס"א תוד"ה כסא - שבת קלח, א). ושם ע' 457 ע"ז שהובא בפנים דכשנוגע לצער של יהודי אחר מהפכין מנהג העולם, וגם סדר: הקב"ה ציוה שכן ינהגו בביתו של הקב"ה אי" בהערה 69 וז"ל: להעיר (מטושו"ע או"ח ססט"ו) שסדר בנין הוא מלמטה למעלה ודפנות ואח"כ גג, אף שדפנות שלימות גם משלשלין אותן מלמעלמ"ט (סוכה טז, סע"א) - ועפ"ז יש לתקן בר"ד שיחת נצו"י, תשל"ט.

ולא הבנתי א) לשון המשנה בסוכה שם הוא "המשלשל דפנות מלמעלה למטה". ובפרש"י שם ד"ה מלמעלה למטה: "שהתחיל לארוג המחיצה אצל הסך ואורג ובא כלפי מטה" (ובד"ה המשלשל כתב: כל מלמעלה למטה קרי שלשול). וכן פי' ברע"ב ומאירי (ולע"ע לא מצאתי פירוש שהמדובר בדפנות שלימות).

[ברמב"ם הל' סוכה (פ"ד ה"ד) הלשון "דפנות שהיו דבוקות בגג הסוכה ולא היו מגיעות לארץ. היו הדפנות דבוקות לארץ ולא היו מגיעות לסכך כו", ובטושו"ע או"ח סהר"ל ס"ט: היו דפנותי גבוהים כו' והעמידם בפחות מג' סמוך לארץ כו' - ומשמע דאירי בדפנות שלימות. אבל שם לא נאמר שזהו הפירוש ב"משלשל מלמעלה למטה" (כי בנוגע להדין אי אמרינן לבוד כו' - אין נפק"מ אופן עשיית המחיצה (אם משלשל או שעושה המחיצות) כ"א רק לאיזה צד הוא דבוק (או סמוך), צד הקרקע או הגג)].

ב) מהו בכלל ההכרח מלשון המשנה "המשלשל מלמעלה למטה" שכן הוא דרך בנין. אפילו אח"ל שאין זה דרך בנין, מ"מ, יש מקום לשאלה אם א" עשה כן מהו הדין אם הסוכה כשרה או פסולה?

ג) במאירי סוכה שם בפירוש המשנה (דעת הת"ק, שכ"ה ההלכה) וז"ל: אם גבוהות מן הקרקע ג' טפחים פסולה אע"פ שיש במחיצה י' שהוא שיעור מחיצה. ואין אומרים בה גוד אחית, כך הלכה גוד אסיק אמרינן גוד אחית לא אמרינן מפני שדרן בנין לעלות מלמטה למעלה ולא מלמעלה למטה (ועד"ז הוא בספר המכתם שם "דרך בנין לבנות ממטה למעלה לא מלמעלה למטה").

ולפ"ז גם ממס' סוכה שם מוכח דדרך בנין הוא רק מלמטה למעלה (ומחאים להדין בהל' שבת - טושו"ע או"ח ססט"ו - שהובא בחחילה ההערה).

מ. ב"ר לוי יצחק

ב. בלקו"ש ח"ד ע' 1152 מבואר שכשם שיש בר"ה ענינו העצמי בחי' תמליכוני עליכם, וענין החשובה שבו שלכן הוא בחשבון

עשרת ימי תשובה, וענין המצוה שבו (שופר), כ"ה גם ביוה"כ, ענינו העצמי - עיצומו של יום מכפר, תשובה דיוה"כ (שלכן היא א" מעשי"ת), והמצות דיו"כ, מצות התענית, וכן מצות התשובה והיודוי.

ובהערה 14 שם: ראה רמב"ם הל' תשובה פ"ב, ה"ז: חייבים הכל לעשות תשובה ולהתודות ביוה"כ. - וענין זה, כתב הרמב"ם בהל' תשובה ולא בהל' שביתת עשור (אף שהוא מדיני יו"כ) כי הוא למעלה מענין המצות - דוגמת התשובה (שנרמז בשופר), שכתבה בהל' תשובה ולא בהל' שופר.

ומעולם לא הבנתי, ענין זה שכתב הרמב"ם בהל' תשובה הוא לכאן מצות תשובה וכדמשמע מלשונו שנעתק בהערה "חייבים הכל לעשות תשובה ולהתודות ביום הכפורים" וכמפורש יותר בהמשך לשונו שם (שמפרט פרטי מצות היודוי ביום הכפורים) "ומצות יודוי ביום הכפורים שיתחיל מערב יום קודם שיאכל כו' ואע"פ שהתודה כו'", עיי"ש. שכ"ז פשיטא שהוא הוא הענין דמצות התשובה והיודוי ביום הכפורים.

ולכאן לפי המבואר שם בשיתה לר"ה (וכנזכר כאן בהערה), ענין זה איך מקומו בהל' תשובה רק בהל' שביתת עשור. ולפועל רואים, שהרמב"ם כ' רק בהל' תשובה.

ולאידך בהל' שביתת עשור לא הזכיר ממצות התשובה והיודוי דיוה"כ כלל.

גם: לפי הסגנון בהערה הרי מקומה צ"ל לכאן נסמן על מש"כ לפנ"ז (על ענין הב') תשובה פוץ יום כפור (וואס דער פאר איז יום כפור א" מעשי"ת), ולא בסוף הקטע על ענין הג' "מצות התשובה והיודוי".

יצחק ליב גראסמאן

- לייקוואוד ניו דזשורני

ג. בגליון ב' (קה) דתה"ס ס"ג הקשה א' הת' ע"ז שמובא בלקו"ש ח"ט ע' 390, "וכמובן גם מפתגם הידוע של רבינו הזקן אשר כשאמר הקב"ה ולקחתם לכם גו' שלחו שליח לקלברה והביאו משם אתרוגים", וכ' שם: שמפשות הל' משמע שקיימו ישראל מצות ד"מ במדבר, והביא ממש"כ האחרונים ראי' מדברי הרמב"ם ממו"נ ח"ג פמ"ז דשם משמע דרק בצאתם מן המדבר קיימו הד' מינים עיי"ש.

ולכאן יש להוסיף עוד שכן משמע בהקדמת הרמב"ם לפיה"מ ד"ה וכאשר מת קרוב לסופו: "אבל ראינו בלא ספק מיהושע עד עתה שהאתרוג היו לוקחים עם הלולב בכל שנה ואיך בו מחלוקת", ומשמע שרק מזמן יהושע קיימו מצות ד' מינים. וראי' זו לכאן עדיפא מהראי' מדבריו במו"נ כי הפיה"מ הוא ספר (השייך עכ"פ ל) הלכה, משא"כ מו"נ, ובפרט שאיך מביאין הוכחות וראיות בנוגע הנהגות לזמני קיום המצוה מטעמי המצוה כידוע, וכדמוכח

גם בנדו"ד דפשוט דבנ"י מחויבים במצות ד' מינים מה"ת, בכל הזמנים גם כשאינם בא"י וכו' בזמן הגלות וכו', ובכל המקומות גם במקום שאין מוצאים הד' מינים. (ראה דבריו במו"נ שם).

אבל לכאוף קושיא מעיקרא ליחא.

ובהקדים דיוק הלשון בפתגם אדמו"ר הזקן אשר כשאמר הקב"ה ולקחתם לכם וגו' שלחו שליח והביאו משם אתרוגים (ועד"ז הוא במכתב כ"ק אד"ש בספר המנהגים ע' 65 הערה 5, אלא דשם אי' הושיבו שלוחים על ענף ושלחום להביא אתרוגים מקאלאבריא, ועד"ז הוא בסה"מ תשי"א ע' 101). דלכאוף מה נוגע שהביאו האתרוגים כשאמר הקב"ה למשה ולקחתם לכם פרי עץ הדר, העיקר נוגע, אשר לפני חגה"ס בנ"י במדבר שלחו שלוחים לקאלאבריא ורק בזה קיימו מצות נטילת אתרוג, [זהאם הציווי דלקחתם פרי עץ הדר וגו' הי' בהזמן דלפני חגה"ס? (ולהעיר מספרי ראה טז, א: ששמע משה סדר מועדים מסיני ואמרה לישראל וחזר ושנאה להם בשעת מעשה. ועד"ז בספרי בהעלותך ט, ד, וצ"ע)].

אלא דבפשטות זה דשלחו שליח לקלברה להביא משם אתרוגים לא הי' בשביל לקיים מצות נטילת אתרוג, כ"א להראות לישראל מהו פרי עץ הדר, כמו שמצינו בכ"מ בתורה, שמשם הראה לישראל הדברים שעליהם הי' הציווי ה' (בפ' שמיני יא, ב) בחיות טהרות וטמאות מלמד שהי' משה אוהז בחי' ומראה אותה לישראל זאת תאכלו וזאת לא תאכלו" (פרש"י שם מה"כ על הפסוק וחולין כט, א). ועוד).

[בפרט יש להעיר דלהנוסח שבספר המנהגים וסה"מ תשי"א, דהושיבו שלוחים על ענף יל"ע אם אפשר לקיים בזה מצות נטילת אתרוג, כיון שאין נהנים ממעשה נסים, ואפי' את"ל, שאין זה בכלל מעשה נסים, כיון שרק ההבאה הי' ע"י נס (עננים), משא"כ גוף האתרוג, (וידוע השקו"ט בזה בהסוגי' דחטיטין שירדו בעבים - תוד"ה חטיטין - מנחות טט, ב), הרי בכל אופן אי"ז קיום המצוה כפי שצריך להיות בדרך הטבע (ראה לקו"ש ח"ה ע' 80), אם לא שנאמר שכאן הוא באופן שאי אפשר (ראה בהערה בלקו"ש שם). ואכ"מ].

והל' אתרוגים ל' רבים ולא ל' יחיד י"ל דשיגרא דלישנא הוא. אי שהוצרך להביא כו"כ שכא"א יוכלו לראות פרטי הסמנים שבאתרוג. ויש להאריך בכ"ז. ועוד חזון למועד.

מ.נ.ש.

ד. בגליון ק"ב הקשה הר"א.י.ב.ג. על המבו' בלקו"ש פ' שופטים סעי' ו' ששואל שם לד' הרמב"ם שפסק שרק ביד גואל הדם להמית הרוצח, ואין שייך אז ש"יחם לבבו" מאחר שבימוה"מ אין שם "לא קנאה ותחרות" עיי"ש. ומקשה הנ"ל שהרי לד' הרמב"ם יהי' "עולם כמנהגו נוהג"

וא"כ הרי לפי"ז לכאורה זה שלא יהי' "לא קנאה ותחרות" לא יהי' זה תומ"י רק לאט לאט, עיי"ש,

ובגליון ק"ד (ואינו תח"י כעת לעיין בו בדיוק)

מסתייע מדברי השל"ה המובא בשיחה סעי' ג' שמחלק בין תחלת ימוה"מ לאח"כ שבתחלת ימוה"מ יהי' שייך ענין ערי מקלט, מסא"כ אח"כ "כשתרבה הדעה בישראל", עיי"ש, והיינו שמזה רא"י שיהי' לאט לאט,

ואינו נראה כן לענ"ד, כי נראה פשוט כי זה שאומר ברמב"ם שלא יהי' "קנאה ותחרות" וכו' זה יהי' תומ"י וכדמשמע מפשטות לשון הרמב"ם,

וזה שהשל"ה מחלק בזמנים הכוונה לחלוקי תקופות בזמן ביאת המשיח כדמשמע שם בשל"ה, (וכן משמע מהציון בהערה 23) שמציין (לדברי השל"ה הנ"ל) ללקו"ש חט"ו ע' 917 ושם מחלק בתקופות, עיי"ש.

וא"כ הרי בזה הזמן גופא שאומר ע"ז הרמב"ם "עולם כמנהגו נוהג" שזה קאי על תקופה הראשונה של ימוה"מ, ע"ז הזמן גופא אומרים שאין שם לא קנאה ותחרות, וזהו שמקשה בסעי' ו' שבשלמה ענין הורג נפש בשוגג שייך אז מהרי לא יבטל דבר ממנהג העולם, ו"איך בין עוה"ז לימוה"מ אלא שיעבוד מלכיות בלבד" אבל ענין גואל הדם שתלוי ביחס לבבו זה לכאו' לא שייך בביאת המשיח גם בתקופה ראשונה מאחר שגם ע"ז הזמן נאמר "ובאותו זמן לא יהי' שם לא רעב ולא מלחמה ולא קנאה ותחרות".

הרב פנחס קארץ
- משפיע בישיבה -

ה. בלקו"ש ה"ב ע' 417 ס' ו' הקשה למה חגה"ס נקרא בשם סוכות דווקא ולא בכל שאר מצות שעושיין ביו"ט זה וחירץ וז"ל וייל עס איז דא א מעלה אין מצות ישיבת סוכה אויף נטילת ד' מינים, וואס מצות סוכה איז פארבונדן מיט כל ימי החג, די גאנצע יו"ט סוכות פון די ערשטע רגע משקידש החג איז שוין פאראן די מצוה פון ישיבת הסוכה, אבער ביי נטילת ד' מינים, אפילו אין בית המקדש, הויבט זיך אן דער חיוב ערשט אין דערפרי עכ"ל. משמע שהתחלת מצות נטילת ד' מינים הוא מן הבוקר.

ובלקו"ש הנ"ל ע' 425 ס"י ב' וז"ל "די שמחה פון סוכות איז פארבונדן מיטן לולב, וואס דאס הויבט זיך אן פון ביינאכט משקידש היום, עכ"ל. משמע שמצות ד' מינים, התחלת המצוה היא משקידש היום (שזה בלילה)?

א"כ לפי"ז אין שייך תירוץ זה.

לכאו' יש לתרץ שבעמוד 417 מדבר בענין החיוב ולפייך

אומר שהתחיל ביום אבל בעמוד 425 מדבר לענין שמחה שזה משקידש היום.

אבל אינו נראה לאמר כן לפי שמצייץ בהערה (2) סוכה דף ל"ג ע"ב רש"י ד"ה הכי גרסינן ששם אינו מדבר לענין שמחה כלל.

א.ש. דייטמאן

נ ג ל ה

1. תמוה לי מהו הספק בגמ' (שבת ג, א) אי עקירת גופו והנחת גופו (לפי התוס') הוה כעקירת והנחת החפץ, הרי מבואר לקמן ה, ב דלבן עזאי המוציא מרה"י לרה"ר דרך סטיו חייב דמהלך כעומד דמי והוה כהנחה, הרי מפורש בזה דהנחת גופו כהנחת חפץ?

יעקב משה ליבערמאן

- ברוקלין נ.י. -

ח ס י ד ו ת

1. בקונטרס ענינה של תורת החסידות אות כ' כתב כ"ק אד"ש וז"ל: ומה שהקנו חכמים את הד"א עצמם אף שמצד דלא אתי לאינצויי נוגע רק שהחפץ יהי' קנוי, י"ל שלא רצו להקנות את החפץ באופן שיהי' כהלכתא בלא טעמא לגמרי ולכן הקנו את הד"א שעל ידם יקנה את החפץ. ע"כ.

אך קשה ובהקדים דהחת"ן סופר (שער המקנה והקנין והשטרות סי' ה') מבאר ברש"י בב"מ בדף (י, א) וז"ל ארבע אמות קונות אם יש סביבותו דבר הפקר ואין אחר רשאי לתופסו, ולכאור' קשה שהרי זה לשון מיותר דהו"ל למימר הלשון אם יש סביבותו דבר הפקר זכה בו?

אלא הביאור ברש"י הוא שהרי ההסבר ביסוד קנין ד"א (אם לא מטעם חצר) הוא שהחכמים אסרו את החפץ על כל העולם חוץ מזה שהחפץ מונח בד' אמות שלו. והקנין הוא עתה ממילא דבזה גופא שרק הוא שייך בהחפץ הוא קונה אותו, וזוהי גם כוונת רש"י באומרו אין אחר רשאי לתופסו שכל הקנין הוא מצד זה שאין אחר רשאי לתופסו רק הוא וממילא הפקיעו מכל העולם את החפץ וממילא הוא קונה.

והנה עפ"י ז' קשה דהנה כ"ק אד"ש מבאר שמה שהכריח את הר"ן לומר שהקנו את הד"א עצמם הוא משום שאם נומר שהקנו את החפץ יהי' הלכתא בלא טעמא, ולכאור' החת"ן סופר מבאר שאפי' אם הקנו את החפץ יהי' הלכתא בטעמא שהיות והוא שייך בהחפץ שהפקיעו מכל העולם, ולכן הוא קונה היות ורק הוא שייך בהחפץ.

והנה נראה לבאר עפ"י היסוד בשיטת הרמב"ן שביארנו כבר בכמה גליונות בגליון ב' כפ"ח וגליון ג' תוא"ל דהרמב"ן כתב בדף י' ע"א בד"ה אמר ר' חייא דחוס' שם בד"ה אמר ר' יוחנן המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו מקשה וז"ל ואע"ג דאית לי' לר' יוחנן בפרק הכותב ובפ"ק דגיטין תופס לבע"ח לא קני היינו דוקא היכא דלא שייך מיגו דזכי לנפשי' דאין הלוח חייב כלום לתופס אבל במציאה דאיכא מיגו קנה, והרמב"ן כתב באמצע דברו שם אבל לר"י ס"ל דלא דמייך כלל דהכא משום דאינו חב לאחרי' הוא דכיון דלא זכה בה אדם לאו חובה היא לו אם אינו מוצאה ובעל אבידה גופי' הוא וכבר היא אבודה ממנו ומצוי' אצל כל אדם בהאי הגבהה לא מפסיד ולא מידי יותר משאר בני אדם, לכאורה מוכח מדברי הרמב"ן דהפקר אינו שייך לאף אחד דאם נאמר שהפקר שייך לכולם, לכאורה נק' תופס לבע"ח בזה שזכה במציאה, שהמציאה הרי שייכת לכולם, והנה הר"ן בדף י' ע"א בד"ה אמר ר' חייא בר אבא מביא דברי הרמב"ן מה שהבאנו לעיל ולא חולק אליהם, (עיי"ש בארוכה).

וממילא עפ"י ז' לא קשה מידי שלכאורה שהר"ן ילמד שהקנו את החפץ הנמצא בד"א ולא את הד"א עצמם ובכ"ז יהי' הלכתא בטעמא מצד שהפקיעו מכל העולם את החפץ וממילא קנה זה שיש לו שייכות להחפץ.

כי דברי החת"ן סופר מובנים רק באם נאמר שהפקר שייך לכולם וממילא ברגע שהפקיעו חכמים מכל העולם זכה הנמצא בד"אמות, והר"ן כתב כהרמב"ן שמציאה היא רק מניעת הרווח הרי שמוכח מהר"ן שהפקר לא שייך לאף אחד (וכמו שהוכחנו לעיל בארוכה), ולכן מבאר כ"ק אד"ש שלכן הר"ן אומר שהקנו את הד"א עצמם כי אם היו מקנים את החפץ הי' הלכתא בלא טעמא.

הת' פנחס טודרוס אלטהויז
- תות"ל כפ"ח אה"ק -

פ. בד"ה בראשית דשבת בראשית נתבאר ב' ענינים בחומה, הגנה והגבלה, שענינם ברוחניות הוא: הגנה הוא לגבי בחי' פנימיות האור, ששייכת רק לבנ"י וצד הקדושה ולכן צ"ל בזה הגנה שהלעו"ז לא חקבל שום השפעה משם (כמו הגנת החומה כפשוטה, שע"י אין האויב יכול ליכנס כלל לפנים העיר); וענין ההגבלה שבחומה הוא, שגם חיצוניות האור שממנה הוא החיות של הלעו"ז, תומשך להם במדידה והגבלה דוקא, היינו כפי הקצוב להם בבריאתם ולא יקבלו תוספת יניקה.

ויש להעיר דלמרות שנאמר בפירוש בהמאמר שהוא מיוסד על מאמר ד"ה בראשית דתרע"ח, הנה שם (ע' מו-מז) מבואר להיפך, שענין ההגנה הוא שלא יקבלו יניקה יתר מכפי חוק הקצוב, וענין ההגבלה הוא בפנימיות האור שיומשך למקום הראוי דוקא. ועד"ז הוא בד"ה בראשית ברא תרצ"ט וכן משמע גם בד"ה צדקת פזרונו בתו"ח שמות (עיי'ן שם שלט, סע"א ואילך).

ויש לחפש האם נמצא בדרושי חסידות גם הביאור שנאמר
בהתועדות, או שהוא ביאור חדש.

הרב יעקב לייב אלטיין
- ברוקלין נ.י. -

ש י ח ו ת

ט. בהתועדות שמח"ח ש.ז. הזכיר כ"ק אדמו"ר שליטא כמה פעמים (אודות יהי רצון שאומרים אחרי הנשיאים וראה היום מא' ניסן וז"ל: אאמו"ר ציוה לגיסו הרמ"ה הכהן לאמר יהי רצון שאחר הנשיא, וא"ל כי אפילו כהן ולוי צריך לאמרו, כי זה שיך לעיבור. עכ"ל) שבנוגע לשבט לוי (ועד"ז לגבי משפחות עם ספרי יחס) אין ספק מאיזה שבט הם.

וצ"ב למה תפס בשיטת אלו שם"ל הכי ולא ניחא לי כסברת רוב הפוסקים - וכן הצ"צ דלהלן - דבזה"ז אין לנו כהנים מיוחסים. וכהנים בזה"ז הם רק כהני חזקה ומספק כו' וא"כ לכאורה גם לגבם שיך שפיר בפשטות יהי רצון.

- נסמנו כל השיטות בנידון זה בס' עיר הקודש והמקדש להרב י.מ. טוקצנסקי ח"ה פ"ג. ובשד"ח כרך ב' דף ש' ע"ב ואילן, ושם תמה עם"ש בשו"ת אדמו"ר הצ"צ אהע"ז סי' יא (דהכהנים דעכשו אינם בחזקת כהנים מיוחסים גמורים) - שלא הזכיר כלל שאר דעות הפוסקים בזה, ע"ש.

ולהעיר מהסיפור המובא בספר החסידים (הוצאות חברה מקיצי נרדמים סי' תר"ל) עם רב האי גאון בירושת"ו ששאל את אליהו מתי יבא משיח, ואמר לו כשיקיפו הר הזתים עם הכהנים, ולקח כל הכהנים שנמצא שם ואמר לו אליהו שביך כולם לא הי' שום א' מזרע אהרן רק אחד כו'. וראה בשאלת יעב"ץ ח"א סי' קנ"ה שלצאת ידי כל ספק האפשרי יש ג"כ על על האב לפדות בכורו מכל כהנים שיכול למצוא דילמא מתרמי לי' כהן מיזחס ודאי, וגם בו כהנת ולוי' (!) יש לפדות מספק. -

וי"ל בדא"פ, שדעת אדה"ז בשו"ע שלו שגם בזה"ז כהנים מיוחסים הם. והוא ממ"ש באו"ח סו"ס תנ"ז וז"ל: שכבר נהגו מדינות אלו שלא להאכיל חלה לכהן מטעם שנחבאר ביו"ד סי' טז ע"ש. עכ"ל

ושם נמצא ב' טעמים. א - דחיישינן לתקלה. ב דלא נחזיקינן בזה"ז בכהן ודאי. ש"ך וט"ז שם.

ולאורה יש להוכיח שאדה"ז לטעם הא' נתכוון, ממ"ש ומחבר בשו"ע או"ח סי' כ"א סעי' ב' שמצוה להקדים כהן לת"ח זנאמר וקדשתו. ובמג"א שם סק"ד, מונה כו"כ דברים שבהם כהן נודם. לישראל, ומסיים דצ"ע למה אין נזהרים בזה עכשו לכל

הנך מילי. ומתרץ דאפשר דאין אנו בקיאיין ביחוסי כהונה כמ"ש
סו"ס תנ"ז.

ובשו"ע אדה"ז שם סעי' ג' מעתיק דברי המחבר, והמג"א
בכל הדברים שמצוה בהם להקדים, אבל משמיט מ"ש שבזה"ז אין
נוהגים וההיתר לזה משמע שכוונתו שאכן יש לנו כהנים מיוחסים
בזה"ז. (וצריך לישב עם"ש צ"צ הנ"ל). ועפ"ז מורן מ"ש אדמו"ר
של"טא.

הרב אהרן חיסריק
--ברוקלין נ.י. -

י. בגליון ק"ה מקשה הר"מ.ל. על מה שאינו מציין בהמכתב
כללי דימי הסליחות (בהענין דהשמחה של מצוה עוזרת להעצם
להתגבר על המניעות לקיום המצוות) לתניא פל"ג ששם נאמר שע"י
השמחה באמונתו ביחודה יכול להתגבר על כל המונעים לקיום
התרי"ג מצוות עיי"ש.

ואיני יודע מהי הקושיא כי הלא שם הכוונה שע"י האמונה
ביחוד ה' יתגבר על כל המונעים, והשמחה בזה מורה על תוקף
האמונה. וכמו שמורה פשטות הענין ד"בא חבוק והעמידן על
אחת", שמפרש שם,

וכן פירש בשיעורים בספר התניא וז"ל: ווארום וויבאלד
ער דערהערט די אמונה אין דעם ענין פון יחוד השם אז עס איז
נישטא קיין זאך אויסער דעם אויבערשטן איז דאך בכך נישטא
קיין זאך וואס זאל שטערן צו מקיים זיין תורה ומצוות, ע"כ.
וכן מבואר הענין בלקו"ש ח"א בפ' בראשית,

וא"כ מובן שאין זה שייך להענין המבואר בהמכתב שכאן
מבואר שמצד השמחה הוא מתגבר על כל המונעים משא"כ שם הוא
מצד האמונה והשמחה רק מורה על תוקף האמונה וכנ"ל.

הרב פנחס קארץ
- משפיע בישיבה -

ש ו נ ח

יא. להעיר על שני הלשונות.

א) כתיבה וחתימה טובה

(זבהמשך ובהוספה לה)

ב) לשנה טובה ומתוקה

הא) כתיבה וחתימה טובה היא כפשוטו, וזה גם כולל את הכל.

(וכפי ששמעתי בחודש אלול כשכ"ק אד"ש יצא למנחה

ביקשה אחת בענין מסוים ובירך אותה כ"ק אד"ש בכתיבה וחתימה
טובה וביקשה שוב פעם כנראה שזה הי' בענין מסוים וענה לה
כ"ק אד"ש שכתובה וחתימה טובה כולל את הכל)

והב) לשנה טובה ומתוקה בא להוסיף על הנ"ל דהיינו שהכתיבה וחתימה טובה יהי' באופן מתוק בטוב הנראה והנגלה שזהו לכאורה הכוונה בהלשון מתוקה טוב הנראה והנגלה דהיינו שהגם שיטנה כתיבה וחתימה טובה וכולל את הכל אבל יכול להיות שלא יומשך למטה או שלא יהי' בטוב הנראה הגם שזה טוב בעצם מאחר דמאתו לא תצא הרעות וכמבואר בתניא אגרת הקדש פרק י"א להשכילך בינה שהכל טוב רק שאינו מושג לגודלו ורב טובו וכן בתניא פרק כ"ו כשם שמברך על הטובה ... כי גם זו לטובה רק שאינה נגלית ונראית לעיני בשר כי היא מעלמא דאתכסי' שלמעלה מעלמא דאתגלייא שהוא ו"ה... ועלמא דאתכסי' הוא י"ה וז"ש אשרי הגבר אשר תיסרנו י"ה..

דהיינו שזה טוב ועוד באופן של אשרי וזה מי"ה דשם הוי' אבל זה לא טוב הנראה וכמעשה בחסיד אחד שהתאונן על מצבו שזה רע לו ואמרו לו זה לא רע אלא (ביסער דהיינו) מר, דכמו כשאדם צריך לאיזה תרופא להבריא ולוקח את התרופא אז זהו לטובתו בכדי להבריא אלא שלפעמים טעם בתרופא יכול להיות מר (ביסער) ומ"מ לא רע וזהו שמברכים שהכתיבה וחתימה טובה יהי' באופן של מתוק היינו בטוב הנראה והנגלה.

משה עזאגווי
- תות"ל 770 -

יב. ו' תשרי קיצור ביאור אופן הג':
ו, ואהבת לרעך כמוך, כמו שאמר רבינו הזקן, אשר זהו כלי לואהבת את הוי' אלקיך, וביאור במאמר כל שרות הבריות נוחה הימנו רוח המקום נוחה הימנו. עבודת התשובה בסיבת לב טוב. להעיר משיעור חומש דיום שלפנ"ז: ולבנימין אמר ידיד ה'.

ז' תשרי קיצור ביאור אופן הד':
ב, בכל דרכיך דעהו, האדם השם לבו ודעתו על כל הנעשה עמו ומסביב לו, רואה הוא אלקות במוחש, וכמו שאמר אדמו"ר האמצעי ביתרון הבעלי עסקים על היושבי אהל בענין ראית אלקות במוחש, עבודת התשובה הבאה מראיית השגחה פרטית: להעיר משיעור חומש דיום זה: שמח זבולך בצאתך גו' - והרי ענינו הוא בעל עסק.

הרב מיכאל אהרן זעליגזאן
ברוקלין נ.י.

לעילוי נשמת

האשה הצדקנית דובה ריזזה ע"ה

בת הרה"ת ר' שלמה ע"ה

נפטרה ד' מר חשון ה'תשל"ד

ולעילוי נשמת

הרה"ת ר' אהרן לייב ע"ה

בן הרה"ת ר' יהושע ע"ה

נפטר י' שבט ה'תש"ג

ראסקין

נדפס ע"י

האחים ראסקין-ליין שיחיו